

Groupe parlementaire

Här Claude Wiseler

President vun der Deputéiertechamber

19, um Krautmaart

L-1728 Lëtzebuerg

Tratten, de 6. November 2025

Här President,

esou wéi d'Chambersreglement et virgesäit, bieden ech Iech, dës parlamentaresch Fro un den Här Kulturminister an un den Här Jugendminister weiderzeleeden.

De Staat huet am Joer 2020 d'Klouschter Pafemillen kaaft. 2022 kruten de Service national de la jeunesse (SNJ) an den Zentrum fir politesch Bildung zougesprach, d'Pafemillen fir Aktivitéiten kënnen ze notzen. Thematiken, déi opgegraff goufen, waren ë.a. d'"Mémoire aux Victimes de la Shoah", d'"Sensibilisation contre l'antisémitisme et le racisme" an d'"Promotion de la démocratie et des droits humains". Schonn am Joer 2013 gouf vun engem Aarbechtsgrupp e Konzept ausgeschafft, fir en nationale Gedenkzentrum fir d'Affer vun der Shoah ze installéieren. Dëst Konzept gouf iwwerdeems och op enger Gedenkfeier am Juli 2013 op der Pafemillen offiziell virgestallt. Et sief drun erënnert, datt vun der Pafemillen aus Honnerte vu Mënsche vum nationalsozialisteschen Terrorregime deportéiert goufen a sech d'Pafemillen aus deem Grond wéi keng aner Plaz am Land ubitt, fir en nationale Shoah-Gedenkzentrum ze hebergéieren.

An deem Kontext hätt ech folgend Froen un d'Regierung:

1. Gouf d'Regierung schonn 2013 a Kenntnis vun deene Pläng gesat, respektiv, wéini gouf d'Regierung a Kenntnis gesat vun deene Pläng? Wéi huet d'Regierung deemools op dës Pläng reagéiert?
2. Wat huet sech zënter 2013 geden an ass dat uewe beschriwwent Konzept vun engem nationale Shoah-Gedenkzentrum op der Pafemillen ëmmer nach en Uleies vun der aktueller Regierung? Wa jo, wéini ka mat der Ëmsetzung vun deem Konzept gerechent ginn a wéi geet d'Regierung elo konkret vir, fir dëst Konzept ze realiséieren?
3. Wann nee, firwat ass - grad an Zäiten, wou nees traureg Tendenzen hin zum Antisemitismus ze beobachte sinn - d'Ariichte vun engem nationale Shoah-Gedenkzentrum keen Uleies méi vun der Regierung? Plangt d'Regierung eventuell, den nationale Shoah-Gedenkzentrum op enger anerer Plaz ze installéieren, wuel wëssend, datt d'Pafemillen sech aus historesche Grënn wéi keng aner Plaz am Land dofir géif ubidden?

Mat déiwem Respekt,

Jeff Engelen
Deputéierten

Gemeinsam Äntwert vum Minister fir Educatioun, Kanner a Jugend, Claude Meisch, vum Premierminister, Luc Frieden, vum Kulturminister, Eric Thill, a vun der Ministesch fir Mobilitéit an ëffentlech Aarbechten, Yuriko Backes, op d'parlamentaresch Fro Nr. 3161 vum honorabelen Deputéierte Jeff Engelen

1. Gouf d'Regierung schonn 2013 a Kenntnis vun deene Pläng gesat, respektiv, wéini gouf d'Regierung a Kenntnis gesat vun deene Pläng? Wéi huet d'Regierung deemools op dës Pläng reagéiert?

Zanter 1969 organiséiert d'asbl *Comité Auschwitz* all Joer den éischte Sonnden am Juli eng Gedenkzeremonie zu Cinqfontaines, fir un d'Affer vun der Shoah zu Lëtzebuerg ze erënneren. All Joer gëtt och am Hierscht e Gedenkconcert um Site vun der Pafemillen organiséiert. Béid Evenementer hunn als Zil, d'Erënnerung un d'Affer vun der Shoah zu Lëtzebuerg oprechtzeerhalen.

D'asbl *MemoShoah Luxembourg* huet hir Iddi, fir op dëser geschichtsträchteger Plaz e Gedenkzenter mat engem pedagogesche Konzept virzugesinn, eng éischte Kéier am Joer 2015 der deemoleger Regierung ënnerbreet. Konkret Pläng oder Projekte gouf et dee Moment awer nach net. Déi Iddi gouf deemools vun der Regierung mat grousem Interessi opgeholl an et ass gekuckt ginn, fir an de Besëtz vun de Gebailechkeeten ze kommen. No méi laangwiereger Verhandlung konnt de Staat d'Klouschter mat sengen Annexen den 31. Dezember 2020 vun de Sacré-Cœur-Pateren ofkafen. De Staat huet sech am Accord vum 27. Januar 2021 mat der jüddescher Communautéit engagéiert, fir zu Cinqfontaines e Centre commémoratif et éducatif anzeiichten.

- 2. Wat huet sech zënter 2013 gedoen an ass dat uewe beschriwwent Konzept vun engem nationale Shoah -Gedenkzentrum op der Pafemillen ëmmer nach en Uleies vun der aktueller Regierung? Wa jo, wéini ka mat der Ëmsetzung vun deem Konzept gerechent ginn a wéi geet d'Regierung elo konkret vir, fir dëst Konzept ze realiséieren?**
- 3. Wann nee, firwat ass - grad an Zäiten, wou nees traureg Tendenzen hin zum Antisemitismus ze beobachte sinn - d'Ariichte vun engem nationale Shoah -Gedenkzentrum keen Uleies méi vun der Regierung? Plangt d'Regierung eventuell, den nationale Shoah-Gedenkzentrum op enger anerer Plaz ze installéieren, wuel wëssend, datt d'Pafemillen sech aus historesche Grënn wéi keng aner Plaz am Land dofir géif ubidden?**

Zanter dem Joer 2022 ass eng permanent edukativ Equipe vum Zentrum fir politesch Bildung (ZpB) a vum Service national de la jeunesse (SNJ) vum Ministère fir Educatioun, Kanner a Jugend (MENJE) op der Plaz an organiséiert Commemoratiounen, Visitten an edukativ Aktivitéiten, fir un d'Affer vun der Shoah ze erënneren, fir géint Virurteeler a Rassismus ze sensibiliséieren a fir d'Mënscherechter ze promouvéieren. Um Internetsite www.cinqfontaines.lu fënnt een Detailler zu dem pedagogesche Konzept an den Offeren. Parallel gouf un engem Konzept fir en nationale Shoah-Gedenkzenter geschafft; d'Virschléi vun der Associatioun *MemoShoah Luxembourg* sinn an d'Iwwerleeung fir d'Zukunft vum Site mat agefloss.

Et goufen am Joer 2022 Consultatiounen mat interesséierten Organisatiounen a Privatpersounen organiséiert, opgrond vun deenen am selwechte Joer e Bauprogramm ausgeschafft gouf an un de Bauteministère weidergeleet gouf. Dee Programm gouf vun engem Comité d'accompagnement, an

deem nieft dem ZpB an dem SNJ och nach de Staatsministère an déi jüddesch Communautéit vertrauede sinn, validéiert. Et ass virgesinn, datt op der Plaz e Formatiounscenter mat Iwwernuechtungsméiglechkeeten entstoe soll. Am Gebai „Pafemillen“ soll, esou wéi vun der Associatioun *MemoShoah Luxembourg* virgeschloen, eng Gedenkplaz entstoen.

De Bauprogramm gesäit folgend Objektivier vir:

- *créer un centre éducatif et commémoratif approprié ;*
- *commémorer les victimes déportées à et de Cinquante pendant la Shoah et rendre hommage à leurs vies ;*
- *éduquer les jeunes et les adultes aux persécutions de la population juive du Luxembourg, faits historiques qui font partie intégrante de l'histoire du Luxembourg ;*
- *promouvoir la lutte contre l'antisémitisme et contre le racisme ;*
- *promouvoir l'humanisme, les Droits humains, etc. ».*

Op där Basis ass eng éischt Etude de faisabilité ausgeschafft ginn, déi Ufank 2025 ofgeschloss ginn ass. Dës Etude war néideg, well de Site eng ganz Rei Contrainten huet, deene muss Rechnung gedroe ginn. Opgrond vun de rezente staatlechen Acquisitiounen vun edukative Strukturen am Norde vum Land ass de Bauprogramm kierzlech nach eemol reevaluéiert an aktualiséiert ginn. Aktuell ginn nach verschidde Variante gepréift, woubäi de Bauprogramm awer am Prinzip kann ëmgesat ginn. D'Planunge fir d'Renovatioun vun de Gebaier lafen aktuell weider.

Och wann déi eigentlech Renovatiounen nach net ugelaft sinn, konnt een Deel vum Klouschter esou amenagéiert ginn, datt Aktivitéiten op der Plaz ugebuede kënne ginn. Och Iwwernuechtungen sinn elo schonns méiglech. Donieft gouf e Parcours mémoire mat zéng Statiounen ageriicht, unhand vun deem d'Visiteure méi iwwert déi tragesch Geschicht vum Site gewuer kënne ginn.

Lëtzebuerg, de 5. Dezember 2025

De Minister fir Educatioun,
Kanner a Jugend

(s.) Claude MEISCH